

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ**

**ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ І ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ
ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО
ІНСТИТУТ МАТЕМАТИКИ, ФІЗИКИ І ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ**

**СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА
ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ В
ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ: МЕТОДОЛОГІЯ,
ТЕОРІЯ, ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ**

Збірник наукових праць

Випуск двадцять третій

**Київ-Вінниця
2010**

УДК 378.14
ББК 74.580
С95

Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми // Зб. наук. пр. – Випуск 23 / Редкол.: І.А. Зязюн (голова) та ін. - Київ-Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2010. – 550 с.

Рекомендовано до друку вченою радою Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих АПН України (протокол № 4 від 22.04.10 р.) і вченою радою Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (протокол № 9 від 28.04.10 р.).

Редакційна колегія:

І.А. Зязюн, доктор філософських наук, професор, академік АПН України, голова (м. Київ)
Н.Г. Ничкало, доктор педагогічних наук, професор, академік АПН України (м. Київ)
Р.С. Гуревич, доктор педагогічних наук, професор, академік АН вищої освіти України заступник голови (м. Вінниця)
С.У. Гончаренко, доктор педагогічних наук, професор, академік АПН України (м. Київ)
В.К. Сидоренко, доктор педагогічних наук, професор, член-кор. АПН України (м. Київ)
С.О. Сисоєва, доктор педагогічних наук, професор, член-кор. АПН України (м. Київ)
О.В. Шестопалюк, кандидат педагогічних наук, професор (м. Вінниця)
Б.А. Брилін, доктор педагогічних наук, професор (м. Вінниця)
М.Ю. Кадемія, кандидат педагогічних наук, доцент, відповідальний секретар (м. Вінниця)
В.І. Ключко, доктор педагогічних наук, професор (м. Вінниця)
О.М. Коберник, доктор педагогічних наук, професор (м. Умань)
І.М. Козловська, доктор педагогічних наук (м. Львів)
А.М. Коломієць, доктор педагогічних наук (м. Вінниця)
О.Г. Романовський, доктор педагогічних наук, професор (м. Харків)
М.І. Сметанський, доктор педагогічних наук, професор (м. Вінниця)
Г.С. Тарасенко, доктор педагогічних наук, професор (м. Вінниця)
В.І. Шахов, доктор педагогічних наук (м. Вінниця)

У збірнику наукових праць відомі дослідники, педагоги-практики середніх загальноосвітніх шкіл, професійно-технічних навчальних закладів, працівників вищих навчальних закладів I–II і III–IV рівнів акредитації висвітлюють теоретичні й прикладні аспекти впровадження сучасних інформаційних технологій та інноваційних методик навчання у підготовку кваліфікованих робітників, молодших спеціалістів, бакалаврів, спеціалістів і магістрів.

Статті збірника подано в авторській редакції.

Для науковців і педагогів-практиків загальноосвітніх шкіл, професійно-технічних та вищих навчальних закладів, працівників інститутів післядипломної педагогічної освіти.

Рецензенти:

Л.В. Барановська, доктор педагогічних наук, професор
О.Г. Романовський, доктор педагогічних наук, професор
М.І. Сметанський, доктор педагогічних наук, професор

ISBN 978-966-2337-01-3

© Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України
©Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського
© Автори статей

Педагогічний ідеал розглянуто як нерозривну єдність національного виховного ідеалу та професійного ідеалу педагога національної школи. Обґрунтовано морально-естетичне та аксіологічне значення педагогічного ідеалу у розвитку особистості педагога та обранні ним стилю власної педагогічної діяльності.

Ключові слова: педагогічний ідеал, виховний ідеал, ідеал педагога, педагогічна етика, педагогічна естетика, професійний і особистісний саморозвиток.

Педагогический идеал рассмотрен как неразрывное единство национального воспитательного идеала и профессионального идеала педагога национальной школы. Обосновано морально-эстетическое и аксиологическое значение педагогического идеала в развитии личности педагога и выборе им стиля собственной педагогической деятельности.

Ключевые слова: педагогический идеал, воспитательный идеал, идеал педагога, педагогическая этика, педагогическая эстетика, профессиональное и личностное саморазвитие.

A pedagogical ideal is considered as indissoluble unity of a national educate ideal and professional ideal of teacher of national school. The moral-aesthetic is grounded and aksiological value of pedagogical ideal in development of personality of teacher and choice by him style of own pedagogical activity.

Keywords: pedagogical ideal, educate ideal, ideal of teacher, pedagogical ethics, pedagogical aesthetics, professional and personality self development.

УДК 37.046:37.036(477)
ББК 74.58

С.В. Лісова
м. Рівне, Україна

МЕТОДИЧНА ПІДГОТОВКА ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

Оцінюючи набутий системою професійного навчання досвід методичної підготовки педагогів, варто визнати, що теоретичні основи методичної підготовки розроблено не повною мірою, тому дидактична система її реалізації, здійснювана в освітніх установах переважно на емпіричній основі, недостатньо ефективна. Іншими словами, в теорії та практиці професійної й, зокрема, професійно-педагогічної освіти, проблема методичної підготовки (її структури, змісту, організації й технології) залишається до кінця невирішеною. Одна з причин зазначеного полягає у вузькому розумінні її сутності: методична підготовка розглядається лише як компонент у структурі психолого-педагогічної, а не цілісної системи професійної підготовки фахівця. Тим часом, в умовах модернізації професійної освіти рівень методичної підготовки як найважливіший фактор професійної компетентності педагогів професійного навчання стає визначальним [1].

Назріла необхідність наукового обґрунтування цілей, змісту й технології методичної підготовки педагогів професійного навчання як однієї з умов підвищення їхньої професійної компетентності й мобільності. Все це викликає потребу проведення аналізу наявних підходів і поглядів, їхньої наукової оцінки й вироблення концепції подальшого розвитку теорії методичної підготовки [1].

Мета даної статті полягає в науково-теоретичному обґрунтуванні концепції методичної підготовки педагогів професійного навчання як складової сучасної парадигми професійно-педагогічної освіти.

Визначальною в системі діяльності педагога професійного навчання є методична підготовка, тому що вона виконує функцію системоутворюючої при здійсненні ним усіх інших видів професійної діяльності: навчальної, виховної, виробничо-технологічної, організаційно-управлінської й ін.

Методична підготовка майбутніх педагогів професійного навчання є наскрізною, поетапною, інтегруючою всі види підготовки й виступає в якості системоутворюючого компонента професійно-педагогічної діяльності [2].

Обов'язковою наскрізною лінією системи методичної підготовки є освоєння базових, інваріантних функціональних одиниць діяльності, що інтегрують відповідні знання й уміння й утворюючих - у комплексі з професійно значущими якостями особистості - професійну компетентність майбутнього педагога [3].

Під «професійною компетентністю» ми розуміємо професійно значущі якості особистості, необхідні для здійснення професійної діяльності в рамках певної компетенції на рівні даної кваліфікації, здатність вирішувати певне професійно важливе завдання. Під «ключовими професійними компетенціями» розуміються типові дії, що інтегрують знання й уміння, а також професійно значущі якості особистості [3; 4].

У процесі еволюції методичної підготовки педагога професійного навчання змінювалися її зміст і обґрунтування, переглядалися сутність, завдання й зміст. Ці зміни визначалися певними дидактичними системами та технологіями професійного навчання, досягненнями педагогічної теорії та філософії освіти, у тому числі професійно-педагогічної в початковому і середньому професійному навчальному закладах.

Методична підготовка педагога професійного навчання, була й у цей час складовою частиною, структурним компонентом психолого-педагогічної підготовки. У її структурі методична підготовка відігравала роль системоутворюючого фактору й виконувала функцію базового компонента змісту психолого-педагогічної підготовки. Теоретичні й практичні проблеми методичної підготовки вирішувалися через призму психолого-педагогічної підготовки; іншими словами, методична підготовка виконувала функції психолого-педагогічної.

Водночас, зміст підготовки педагога професійного навчання характеризується наступним своєрідним співвідношенням його компонентів: близько 60% - галузева підготовка, 27% - психолого-педагогічна й 13% - підготовка за робочою професією. Це співвідношення показує актуальну необхідність переносу частини функцій і завдань методичної підготовки на галузеву складову підготовки фахівця, не обмежуючись при цьому вивченням методичної підготовки як компоненту структури психолого-педагогічної підготовки [2].

У комплекс завдань, націлених на формування педагогічних знань, можна віднести забезпечення єдності психолого-педагогічного знання з технічним знанням. Основа такого формування закладена в інтегративній специфіці професійних знань інженера-педагога, класичним прикладом такої єдності є методичні знання.

Традиційно на психолого-педагогічну підготовку покладалося багато функцій і завдань, зокрема, завдання забезпечення єдності психолого-педагогічного та технічного знання.

Водночас, у складі завдань формування функціональної основи педагогічної діяльності акцент перенесено з традиційно сформованої системи формування вмінь і навичок у рамках окремо взятого навчального предмету (дисципліни) на їхнє формування в рамках освоєння професійної діяльності (деяльнісна основа структурування вимог до результатів професійної підготовки).

Діяльнісна спрямованість відбору змісту дає можливість деякою мірою вирішити завдання формування інтегративної єдності інженерної й педагогічної складової праці педагога професійного навчання, реалізація якої можлива в системі методичної підготовки педагога професійного навчання.

Модель безперервної методичної підготовки педагогів професійного навчання розробляється на компетентнісній основі. Основні компоненти цієї моделі включають:

– *цільовий*: оволодіння базовими, інваріантними функціональними одиницями методичної діяльності;

– *змістовний*: освоєння методичних дій, у сукупності складових базові, інваріативної функціональної одиниць діяльності, у процесі вивчення базових, профільних дисциплін;

– *операційно-діяльнісний*: поетапне формування методичних дій з проектування, реалізації й аналізу навчального процесу;

– *оцінно-результативний*: моніторинг базових, інваріантних функціональних одиниць діяльності в процесі поетапної методичної підготовки педагогів професійного навчання.

З розглянутими вище поняттями пов'язане поняття «кваліфікація», що включає, з одного боку, рівень підготовленості до професійної діяльності, а з іншого боку - рівень абстракції при розв'язанні професійних завдань, що являють перетинання компетенції (тобто галузі застосування даного фахівця) і кваліфікації. Таким чином, остання – це сума всіх імпліцитних (інваріантних) і вузькопрофесійних компетенцій.

Ту саму компетенцію можна реалізувати на різних кваліфікаційних рівнях; і в цьому полягає феноменологічний зв'язок між компетентністю й кваліфікацією. Компетенція залежить не тільки від кваліфікації, але й від планованого виду професійної діяльності випускника. Дана взаємозалежність передбачає, що професійна життєдіяльність у певній професійній галузі (компетенції) здійснюється на певному професійному рівні (кваліфікації) і при наявності (за допомогою) певних професійно значущих характеристик особистості фахівця (аспектів компетентності). Цей феномен необхідно враховувати при формуванні складу компетентностей з метою відбору змісту методичної підготовки.

Теоретичні основи методичної підготовки мають потребу в коректуванні й пошуку нових підходів із урахуванням тенденцій розвитку освіти в цілому й професійно-педагогічних зокрема.

Сутність методичної підготовки полягає в оволодінні майбутніми педагогами професійного навчання: технологією майбутньої педагогічної діяльності, технологією навчання й виховання. Освоєння цієї діяльності відбувається через оволодіння методичними діями, що інтегрують у собі відповідні знання, уміння й реалізуючі технологічні аспекти навчально-виховного процесу.

Методична підготовка педагога професійного навчання завершує його психолого-педагогічну підготовку; вона поєднує й інтегрує інші види підготовки: соціально-гуманітарну, природничо-наукову, загальнопрофесійну, галузеву; озброює студентів узагальненими способами професійної діяльності.

Відповідно до загальнопсихологічної теорії діяльності й теорії поетапного формування розумових дій (П. Гальперин, Н. Талізін й ін.) знання не можуть бути засвоєні й збережені поза діями тих, кого навчають, тому що входять у зміст орієнтовної основи дій. У діях людини ж реалізуються її вміння, проявляються набуті знання й навички. Будь-який акт діяльності вже містить у собі потенційне вміння. У свідомості того, кого навчають, конкретний зміст навчального матеріалу, що йому необхідно засвоїти в процесі навчання, завжди пов'язаний з виконанням певних дій або системи дій. Саме вони є первинними в цьому процесі, у той час як засвоєні знання мають вторинний характер і поза діяльністю гублять свою силу стимулів навчання, конкретних цілей, знарядь й інструментів пізнання й практичної діяльності [5; 6; 7].

Отже, одиницею змісту навчання виступають не знання, уміння й навички, а дії (розумові та практичні), які синтезують у собі знання про досліджуваний об'єкт і способи дій над ним, а також уміння й навички, що становлять спосіб дій на основі знань. Тому знання, уміння й навички варто розуміти як засвоєння дій. Знання є інформаційно-образною стороною дії, а операції, за допомогою яких воно здійснюється, - його процесуальною стороною. Обидві ці сторони перебувають у нерозривній єдності: засвоєння знань і застосування їх на практиці відбувається одночасно в процесі дії.

Даний підхід дозволяє розглянути методичну підготовку педагога професійного навчання не з погляду передачі студентові певної суми знань з дисциплін, а з погляду формування конкретних видів і способів методичної діяльності. Формування знань, умінь і навичок у ході методичної підготовки характеризується як процес освоєння методичних дій.

Отже, методична підготовка педагога професійного навчання повинна будуватися не тільки на основі знання сутності навчально-виховного процесу, його характеристик і прикладних аспектів, але й на основі активного оперування цими знаннями, оволодіння студентами системою методичних дій, що інтегрують у собі знання психології, фізіології, загальних закономірностей процесу навчання, техніки й технології галузі виробництва, а також комунікативні вміння й навички й т.д.

Таким чином, основною складовою парадигми підготовки педагогів професійного навчання на сучасному етапі є концепція безперервної методичної підготовки, що інтегрує всі види підготовки фахівця й виступає в якості системоутворюючого компоненту професійно-педагогічної діяльності.

Література:

1. Ничкало Н. Г. Теоретико-методологічні проблеми реформування професійно-технічної освіти. // Педагогіка і психологія. - 1997. - № 3. - С. 105-114
2. Профессиональное образование и обучение в Украине. 2002. Отчет подготовлен Национальным наблюдательным Центром Украины. – К., 2001. – 40 с.
3. Ничкало Н. Г. Стандарты професійної освіти: проблеми методології і творчих пошуків // Професійна освіта: педагогіка і психологія. – К.: ВІПОЛ, 2000. – 486 с.
4. Концепція Державного стандарту професійно-технічної освіти України // Професійно-технічна освіта України. – 1998. – № 2. – С. 2-5.
5. Гальперин П. Я. Психология мышления и учение о поэтапном формировании умственных действий. — Исследования мышления в советской психологии. М., 1966 // Введение в психологию. М.; Высшая школа, 1976. – 346 с.
6. Талызина Н. Ф. Методика составления обучающих программ. — М.: Академия, 1980. – 180 с.
7. Талызина Н. Ф. Управление процессом усвоения знаний. — М.: Высшая школа, 1983. – 192 с.

У статті обґрунтовано цілі, зміст й технології методичної підготовки педагогів професійного навчання як однієї з умов підвищення їхньої професійної компетентності й мобільності. Методична підготовка інтегрує всі види підготовки фахівця й виступає в якості системоутворюючого компоненту професійно-педагогічної діяльності.

Ключові слова: методична підготовка, дидактична система, парадигма професійно-педагогічної освіти, професійна компетентність, ключові професійні компетенції, модель безперервної методичної підготовки педагогів професійного навчання.

В статті обосновуються цілі, содержание и технологии методической подготовки педагогов профессионального обучения как одной из условий повышения их профессиональной компетентности и мобильности. Методическая подготовка интегрирует все виды подготовки специалиста и выступает в качестве системообразующего компонента профессионально-педагогической деятельности.

Ключевые слова: методическая подготовка, дидактическая система, парадигма профессионально-педагогического образования, профессиональная компетентность, ключевые профессиональные компетенции, модель непрерывной методической подготовки педагогов профессиональной учебы.

In the article aims, maintenance and technologies of methodical preparation of teachers of the vocational training, are grounded as one of terms of increase of their professional competence and mobility. Methodical preparation integrates all types of preparation of specialist and comes forward as a sistemoobrazuyushchego component of professional-pedagogical activity.

Keywords: methodical preparation, didactics system, paradigm of professionally-pedagogical education, professional competence, key professional competences, model of continuous methodical preparation of teachers of professional studies.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ

Кремень В.Г. ОСВІТА В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА.....	3
Зязюн І.А. ДИДАКТИЧНЕ ПРОЕКТУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ І МЕТОДІВ УЧІННЯ У ВИМІРАХ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЇ.....	10
Wiatrowski Zygmunt POSTĘPUJĄCE ZMIANY W SPOSOBIE ROZUMIENIA I TRAKTOWANIA KWALIFIKACJI CZŁOWIEKA.....	20
Ничкало Н.Г. ПРОФЕСІЙНА ПЕДАГОГІКА У КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ.....	27
Десятов Т.М. СПІВРОБІТНИЦТВО В ГАЛУЗІ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ І НАВЧАННЯ У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ.....	34
Козяр М.М. ВІРТУАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ: ПЕРСПЕКТИВИ ПЕРЕХОДУ НА НОВИЙ ТИП ОСВІТИ.....	40
Сисоєва С.О., Осадча К.П. СИСТЕМИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ НАВЧАЛЬНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ.....	46
Меняйленко О.С., Давискіба О.В. РОЗРОБКА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ДІАЛОГУ В СИСТЕМІ «ВЧИТЕЛЬ – КОМП'ЮТЕР – УЧЕНЬ».....	55
Müller Christof, Gurevych Iryna USING WIKIPEDIA AND WIKTIONARY IN DOMAIN-SPECIFIC INFORMATION RETRIEVAL.....	62
Sørskog Bjørg Brekke TEACHING THE GOOGLE GENERATION A FOCUS ON TEACHING READING SKILLS.....	72
Райко В.В., Мірошніченко В.І. ВИКОРИСТАННЯ ВІЙСЬКОВОЇ СИМВОЛІКИ У СИСТЕМІ ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ-ПРИКОРДОННИКІВ.....	75
Коберник О.М. ТЕХНОЛОГІЧНА ОСВІТА УЧНІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ: КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ.....	79
Оршанський Л.В. КРЕАТИВНЕ ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ЧИННИК САМОРОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ.....	86
Шестопалюк О.В. ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ ВНЗ В УМОВАХ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ.....	92

Тарасенко Г.С. ВИХОВНИЙ ПРОЦЕС У КОНТЕКСТІ ОНОВЛЕННЯ ПАРАДИГМАЛЬНИХ ПІДХОДІВ ДО СУЧАСНОЇ ОСВІТИ.....	96
Дубасенюк О.А. ПРОБЛЕМНІСТЬ ЯК СУТНІСНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОФЕСІЙНОГО МИСЛЕННЯ ВЧИТЕЛЯ.....	102
Семенов О.М. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ: РЕАЛІЇ І ПОТРЕБИ.....	106
Манжос Л.А. , Сейдаметова З.С. КОМПЕТЕНТНОСТНАЯ МОДЕЛЬ ПОДГОТОВКИ ИНЖЕНЕРА-ПРОГРАММИСТА: ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ И БАЗОВЫЕ НАВЫКИ.....	110
Каплунович И.Я. О ЛИЧНОСТНОМ АСПЕКТЕ ТЕХНОЛОГИИ АДАПТИВНОГО ОБУЧЕНИЯ.....	115
Лук'янова Л.Б. ОСНОВОПОЛОЖНІ ПРИНЦИПИ АНДРАГОГІЧНОЇ МОДЕЛІ НАВЧАННЯ: ОПТИМАЛЬНІ УМОВИ ВИКОРИСТАННЯ.....	119
Оттич О.М. ПЕДАГОГІЧНИЙ ІДЕАЛ ЯК МОРАЛЬНО-ЕСТЕТИЧНА ОСНОВА ОСОБИСТІСНОГО І ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ПЕДАГОГА ПОЗАШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ.....	125
Лісова С.В. МЕТОДИЧНА ПІДГОТОВКА ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА.....	129
Morska L.I. EUROPEAN INTEGRATION OF UKRAINIAN HIGHER EDUCATION.....	133
Mansfield Elvira UKSPECIFIC CHARACTER OF BOARDING EDUCATION IN THE UNITED KINGDOM. ADAPTATION OF OVERSEAS STUDENTS FROM FORMER POST SOVIET UNION COUNTRIES.....	139
Gulimovskiy A.V. USASTRENGTHENING MATHEMATICS INSTRUCTION FOR ALL STUDENTS THROUGH DIFFERENTIATED TEACHING STRATEGIES.....	146
Арбуз-Спатарь О.С. РАЗВИТИЕ ТВОРЧЕСКОЙ АКТИВНОСТИ СТУДЕНТОВ ФАКУЛЬТЕТОВ ИЗОБРАЗИТЕЛЬНОГО ИСКУССТВА И ДИЗАЙНА НА ЗАНЯТИЯХ ПО ТЕКСТИЛЬНОМУ ИСКУССТВУ.....	153
Дутка Г.Я. ОСОБЛИВОСТІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ У КОНТЕКСТІ ФУНДАМЕНТАЛІЗАЦІЇ ОСВІТИ.....	160
Гриневиц Л.М. МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ОСВІТИ НА НАЦІОНАЛЬНОМУ РІВНІ: ДОСВІД США.....	165
Щербак О.І. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	175
Якса Н.В. ВПРОВАДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОЦЕС ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ПОЛІКУЛЬТУРНОГО СПРЯМУВАННЯ.....	181

Васянович Г.П. ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ НА ЗАХОДІ.....	186
Гуревич Р.С. ІНФОРМАЦІЙНА КУЛЬТУРА ПЕДАГОГА ЯК НЕОБХІДНИЙ КОМПОНЕНТ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ.....	190
Безносюк О.О., Плахотнік О.В. ПРИРОДОЗНАВЧА ОСВІТА У СВИТОГЛЯДНИХ ОРІЄНТАЦІЯХ СУЧАСНОЇ ЛЮДИНИ.....	196
Зязюн Л.І. ВИХІДНІ ДЖЕРЕЛА ФРАНЦУЗЬКОЇ КРИТИЧНОЇ ПЕДАГОГІКИ.....	202
Бахтина Н.О. РОЛЬ МОНІТОРИНГОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В УМОВАХ ВИЗНАЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ УНІВЕРСИТЕТУ.....	210
Огієнко О.І. ПРОВІДНІ ПРИНЦИПИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ.....	214
Авшенюк Н.М. МІЖКУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ УЧИТЕЛІВ У ЄВРОПЕЙСЬКІЙ ПОЛІТИЦІ МОДЕРНІЗАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ.....	218
Вайнола Р.Х., Хлєстова С.С. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО ФОРМУВАННЯ ЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ УЧНІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ.....	224
Антонова О.Є. КОНЦЕПЦІЯ НАВЧАННЯ ОБДАРОВАНИХ СТУДЕНТІВ У ВИЩИХ ПЕДАГОГІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ.....	228
Аніщенко О.В. НАУКОВА ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАЦІ СУБ'ЄКТІВ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ У КОНТЕКСТІ ВЗАЄМОДІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК.....	234
Козловський Ю.М. МОДЕЛЮВАННЯ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ: ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ.....	239
Краснопольський В.Е. ВІРТУАЛЬНА РЕАЛЬНІСТЬ ЯК НОВА ФОРМА ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ.....	245

РОЗДІЛ 2

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ, ВИХОВАННЯ ТА РОЗВИТКУ УЧНІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ І-ІІІ СТУПЕНІВ

Кадемія М.Ю. ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ДІТЕЙ ІЗ ВАДАМИ СЛУХУ.....	250
Клочко Н.І. РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ (1917-1939 рр.)..	255
Клочко В.І., Косовець О.П. ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ ТЕМИ «ОСНОВИ РОБОТИ НА ПК» СЛУХАЧАМИ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ.....	260
Кузьменко В.В. ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ В ШКОЛЯРІВ НАУКОВОЇ КАРТИНИ СВІТУ (КІНЕЦЬ ХХ СТ.).....	267

Нікітіна І.М.

ВПЛИВ ПРОЦЕСІВ МІГРАЦІЇ НА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ
ДІТЕЙ-ЄВРОСИРИТ..... 272

РОЗДІЛ 3

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ СТУПЕНЕВОГО НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ УЧНІВ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНИХ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ

Лавров А.І.

ІНТЕГРАЦІЯ ЗНАНЬ ЯК ОДИН ІЗ ШЛЯХІВ ФУНДАМЕНТАЛІЗАЦІЇ
ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ..... 278

Литвин А.В.

ЕЛЕКТРОННІ НАВЧАЛЬНІ ПОСІБНИКИ І ПІДРУЧНИКИ ДЛЯ ПТНЗ..... 284

Носаченко І.М.

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНИМИ
ТЕКСТАМИ ПРИ ВИВЧЕННІ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН..... 290

Пальчук М.І.

МОНІТОРИНГ РИНКУ ПРАЦІ ЯК ОСНОВОПОЛОЖНИЙ ПРИНЦИП
ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВИРОБНИЧОГО ПЕРСОНАЛУ СФЕРИ ПОСЛУГ.... 295

Сліпчишин Л.В.

ПРОФЕСІЙНЕ САМОВИЗНАЧЕННЯ ОСОБИСТОСТІ У КОНТЕКСТІ
СИНЕРГЕТИЧНОГО ПІДХОДУ..... 301

Собко Я.М.

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ІНТЕГРАТИВНИХ КУРСІВ У
ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ..... 306

Тулашвілі Ю.Й.

ОСОБЛИВОСТІ КОМП'ЮТЕРНОГО НАВЧАННЯ ОСІБ ІЗ ПОРУШЕННЯМИ ЗОРУ
З ВИКОРИСТАННЯМ ЕЛЕКТРОННИХ ДИДАКТИЧНИХ ЗАСОБІВ..... 313

РОЗДІЛ 4

РОБОТА ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ І-ІІ РІВНІВ АКРЕДИТАЦІЇ В УМОВАХ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ

Бадюк Ю.В., Герасімова О.В.

ЗАСТОСУВАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ІГОР У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ..... 318

Козловська І.М.

ІНТЕГРАТИВНИЙ ПІДХІД ДО ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ УЧНІВ
З ФІЗИКИ У ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ..... 324

Марцева Л.А.

РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНОГО
КОЛЕДЖУ В УМОВАХ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ..... 330

Мельник Л.В.

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ
МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ..... 335

Моторна Л.В.

ЕФЕКТИВНІСТЬ УПРОВАДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ПРОФЕСІЙНОЇ
СПРЯМОВАНОСТІ НАВЧАННЯ ПРИРОДНИЧО-НАУКОВИХ ДИСЦИПЛІН
У ВНЗ І-ІІ РІВНІВ АКРЕДИТАЦІЇ..... 341

Самохвал О.О. МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЯКОСТЕЙ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ МИТНОЇ СЛУЖБИ В ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ.....	345
Стахмич Т.М. ІНТЕГРАТИВНИЙ ПІДХІД ДО ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ КУЛІНАРНОГО ПРОФІЛЮ.....	351
Стецишина О.В. РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ЕКОНОМІЧНИХ КОЛЕДЖАХ.....	357

РОЗДІЛ 5

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДИК НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ІІІ-ІV РІВНІВ АКРЕДИТАЦІЇ

Акімова О.В. РЕЗУЛЬТАТИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ РОЗВИТКУ ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ.....	361
Балашова С.С. EINSATZ VON MEDIEN ALS INTEGRATIVER TEIL DES DEUTSCHUNTERRICHTS.....	369
Бахтина Г.П. МАТЕМАТИЧНА ОСВІТА В ТЕХНІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ДОСЛІДНИЦЬКОГО ТИПУ В КОНТЕКСТІ ЗМІН ЕТАПІВ НАУКОВОЇ РАЦІОНАЛЬНОСТІ.....	374
Бідюк Н.М. АМЕРИКАНСЬКИЙ ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ.....	379
Бондар Н.Д. ІНОЗЕМНА МОВА - ФАХІВЦЯМ СФЕРИ ТУРИЗМУ.....	383
Бондарєва Л.І. СУЧАСНІ АСПЕКТИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ПІДГОТОВКИ ДОРΟΣЛИХ ЯК СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ТА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРОБЛЕМИ.....	388
Бурдейна Л.І. ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ АДАПТАЦІЇ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ПРОФІЛЮ.....	392
Вовчаста Н.Я. СТВОРЕННЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ДИДАКТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	398
Голева Т.В. ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ «КЕЙС-СТАДІ» У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ІСТОРІЇ.....	403
Дідичук Л.А. СТУДЕНТСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ ЯК ОРГАНІЗАЦІЙНА ФОРМА ВИХОВАННЯ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ.....	409
Ігнатова О.М. ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ ЯК НЕВІД'ЄМНОЇ СКЛАДОВОЇ СУЧАСНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ.....	414

<hr/>	
Гарвацький В.С., Калашніков І.В.	
ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ ЧИСЛОВИХ СИСТЕМ У ПЕДАГОГІЧНИХ ВНЗ УКРАЇНИ.....	419
Кірей К.О.	
ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ НА ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТТЯХ З ДИСЦИПЛІНИ «СИСТЕМИ ОБРОБКИ ЕКОНОМІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ».....	426
Коваль М.С.	
ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В САМОСТІЙНІЙ І ПОЗААУДИТОРНІЙ РОБОТІ СТУДЕНТІВ.....	431
Król Roman	
FENOMEN WYKŁADOWCY (W ZARYSIE DYSKURSU AKADEMICKIEGO).....	437
Коломієць А.М., Хілько Н.Г.	
ПРОБЛЕМА ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ДО ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ УЧНІВ.....	442
Lovoll Arne	
HOW TO EDUCATE A TEACHER?.....	447
Майко В.М., Скупий О.М.	
ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ В ПІДГОТОВЦІ ВЧИТЕЛЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ.....	448
Меняйленко О.С., Бондаренко Т.В.	
АДАПТИВНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ ОРГАНІЗАЦІЇ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ УЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ: СТАН ПРОБЛЕМИ.....	455
Меняйленко О.С., Кутенева Л.М.	
ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ГОТОВНОСТІ ВЧИТЕЛІВ ДО ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ У НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНИЙ ПРОЦЕС ВНЗ.....	460
Меняйленко О.С., Монастирна Г.В.	
РОЗРОБКА КРИТЕРІЮ СФОРМОВАНOSTІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ У АВТОМАТИЗОВАНИХ НАВЧАЮЧИХ СИСТЕМАХ.....	466
Нестерович Б.І.	
ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ЗАГАЛЬНОПЕДАГОГІЧНОЇ ТА ХУДОЖНЬО- МУЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ (ГЕНЕЗА СТАНОВЛЕННЯ ПРОБЛЕМИ).....	471
Ovregaard Marianne	
FINDING MY MELODY!.....	478
Пахальчук Н.О.	
ВИКОРИСТАННЯ АКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ В ЗМІСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ДО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	479
Петрук В.А., Андрущенко Н.О.	
ДИНАМІКА ФОРМУВАННЯ БАЗОВОГО РІВНЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ.....	484
Підбуцька Н.В.	
ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН У ТЕХНІЧНОМУ ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ.....	490
Постригач Н.О.	
ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЇ В УНІВЕРСИТЕТІ ВЕНЕЦІЇ.....	495

Розульська О.О. СУЧАСНИЙ СТАН РОЗРОБЛЕНОСТІ ПОНЯТЯ «КОМПЕТЕНТНІСТЬ» У ПСИХОЛОГО – ПЕДАГОГІЧНІЙ ЛІТЕРАТУРІ.....	500
Самойленко О.А. ПРОБЛЕМА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПІВ СВОБОДИ СОВІСТІ ЗАСОБАМИ РЕЛІГІЄНАВЧОЇ ОСВІТИ.....	505
Свіржевський М.П. ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МЕНЕДЖЕРА.....	510
Туржанська О.С. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ДЛЯ МОНІТОРИНГУ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МАТЕМАТИКИ.....	514
Шахіна І.Ю. ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІА-ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ.....	520
Шестопал О.В. ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ.....	527
Штельмах Г.Б. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВДОСКОНАЛЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ В КОНТЕКСТІ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ.....	533
НАШІ АВТОРИ	537

Наукове видання

**СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИКИ
НАВЧАННЯ В ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ: МЕТОДОЛОГІЯ, ТЕОРІЯ, ДОСВІД,
ПРОБЛЕМИ**

Збірник наукових праць

Випуск двадцять третій

УДК 378.14
ББК 74.580
С95

Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми // Зб. наук. пр. – Вип. 23 / Редкол.: І.А. Зязюн (голова) та ін. – Київ-Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2010. – 550 с.

Відповідальний за випуск
Оригінал-макет
Технічний редактор
Комп'ютерний набір
Дизайн обкладинки

Р.С. Гуревич
В.П. Король
Т.Ц. Король
Л.А. Любарська
Д.М. Луп'як

Збірник наукових праць «Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми» затверджений постановою Президії ВАК України 10 лютого 2010 р. № 1-05/ (Бюлетень ВАК України. – № 3. – 2010. – С. 13) як наукове фахове видання щодо публікацій наукових досліджень з галузі педагогічних наук.

**Засновник Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського.**

**Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації –
серія КВ № 3417. Видане 06.02.2004 р.**

Підписано до друку 7 травня 2010 р.
Формат 60x84/8.

Папір офсетний. Друк різнографічний.
Гарнітура Times New Roman. Ум. др. арк. 26
Наклад 120 прим.

Видавництво ТОВ фірма «Планер»
Реєстраційне свідоцтво серія ДК №3506 від 26.06.2009 р.
Віддруковано з оригіналів замовника
ТОВ фірма «Планер»
21050, м. Вінниця, вул. Визволення, 2
Тел.: (0432) 52-08-64; 52-08-65
e-mail: triumfmoda@yandex.ru <http://www.planer.com.ua>